

یکشنبه ۲۵ مرداد ۱۴۰۵ - سال دوازدهم- شماره ۲۵۸۹

اقتصاد دریا

شیلات

اجرای طرح نمونه پرورش میگو در مازندران
کلید خورد

مدیرکل شیلات مازندران از اجرای طرح نمونه (پایلوت) پرورش میگو در استان خبر داد و گفت: از ظرفیت‌های ساحلی در مسیر توسعه آبی‌پروری باید استفاده شود. به گزارش اقتصادسراسرآمد، نیما حسین زاده در نشست با فعالان شیلاتی مازندران در پایلسر با اشاره به اجرای طرح پایلوت پرورش میگو، روند رشد و وضعیت مزارع این طرح را مطلوب دانست و بر تداوم پایش‌های تخصصی برای ارزیابی امکان توسعه این فعالیت در استان تأکید کرد.

مدیرکل شیلات مازندران با تأکید بر اهمیت اجرای مطالعات و پایش‌های مستمر در طرح‌های نوین آبی‌پروری، اظهار کرد: ارزیابی دقیق شناسخ‌های رشد، شرایط محیطی، الزامات فنی و مسائل بهداشتی از مؤلفه‌های مهم در موفقیت طرح‌های پایلوت و تصمیم‌گیری برای توسعه آنها به شمار می‌رود. وی بر ضرورت ثبت و تحلیل منظم داده‌های به‌دست‌آمده از روند پرورش میگو تأکید کرد و افزود: نتایج حاصل از این مرحله باید به‌صورت کارشناسی بررسی شود تا نقاط قوت، چالش‌ها و الزامات توسعه این فعالیت در شرایط اقلیمی و ساحلی مازندران مشخص شود. حسین‌زاده توسعه آبی‌پروری و استفاده هدفمند از ظرفیت‌های موجود در نوار ساحلی استان را از محورهای مورد توجه شیلات مازندران دانست و گفت: ظرفیت‌های ساحلی و دریایی مازندران می‌تواند زمینه‌ای برای توسعه فعالیت‌های جدید در بخش آبی‌پرورری فراهم کند، اما این روند باید بر اساس مطالعات فنی، ملاحظات زیست‌محیطی و نتایج حاصل از طرح‌های پایلوت دنبال شود.

شیلات اردبیل به دنبال فتح بازارهای صادراتی

مدیرکل شیلات استان اردبیل با تشریح برنامه‌های توسعه‌ای این اداره‌کل، از آغاز یا بهره‌برداری چند طرح شیلاتی در هفته دولت، پیش‌بینی ایجاد حدود یک‌هزار و ۵۰۰ فرصت شغلی مستقیم، افزایش تولید خاوبار، توسعه پرورش ماهیان زینتی و زالو و حرکت جدی‌تر برای حضور آذربان تولیدی استان در بازارهای صادراتی خبر داد.

به گزارش اقتصادسراسرآمد، محمد اله‌بخش منطقه اردبیل با اشاره به ضرورت تعامل بیشتر شیلات با رسانه‌ها اظهار کرد: هدف از این دیدار، تشریح بخشی از فعالیت‌هایی است که طی سال‌های اخیر در حوزه شیلات استان انجام شده و همچنین بیان برنامه‌ها و پروژه‌هایی است که در آینده نزدیک به مرحله اجرا می‌رسند.

وی با اشاره به برنامه‌های شیلات استان برای هفته دولت افزود: چندین پروژه در حوزه آبی‌پروری برای افتتاح یا آغاز عملیات اجرایی در هفته دولت پیش‌بینی شده که از جمله آنها پروژه‌های مرتبط با پرورش ماهیان خاوباری در شهرستان‌های خلخال و کوثر است که مراحل اخذ مجوز آنها در حال انجام است.

مدیرکل نشیلات استان اردبیل ادامه داد: در یکی از طرح‌های جدید، حدود ۳۰۰ فرصت شغلی ایجاد خواهد شد و برای این طرح‌های بعدی نیز ظرفیت ایجاد حدود هزار و ۲۰۰ فرصت شغلی پیش‌بینی شده است که در مجموع می‌تواند حدود هزار و ۵۰۰ فرصت شغلی مستقیم ایجاد کند.

اله‌بخش با اشاره به پروژه شیلاتی شریف‌آباد اردبیل بیان کرد: این پروژه با سرمایه‌گذاری حدود یک همت و ظرفیت ایجاد نزدیک به ۷۰۰ فرصت شغلی اجرا می‌شود و علاوه بر اشتغال مستقیم، مجموعه‌ای از مشاغل غیرمستقیم نیز در زنجیره تأمین، تولید، فرآوری، حمل‌ونقل و عرضه محصولات ایجاد خواهد کرد.

وی، پرورش ماهیان زینتی و آکواریومی را از ظرفیت‌های جدید و دارای قابلیت صادراتی استان عنوان کرد و گفت: این حوزه علاوه بر بازار داخلی، ظرفیت قابل توجهی برای حضور در بازارهای خارجی دارد و می‌تواند زمینه اشتغال گسترده‌ای را فراهم کند.

مدیرکل شیلات استان اردبیل همچنین از توسعه پرورش زالو و تولید اسپیرولینا خبر داد و افزود: کشور در زمینه برخی از این محصولات با کمبود مواجه است و بخشی از نیاز از طریق واردات تأمین می‌شود؛ بنابراین توسعه تولید داخلی می‌تواند علاوه بر کاهش وابستگی، زمینه ایجاد بازارهای جدید را فراهم کند.

«سراسرآمد» گزارش می‌دهد؛

واکاوی زنجیره ارزش «پرورش ماهی در قفس»

بررسی اهداف ارزش آفرینی صنعت ماهی در قفس ایران

آماده‌سازی بچه‌ماهی‌ها برای انتقال به قفس‌های دریایی با نظارت بر رشد و سلامت آن‌ها. «تأمین غذای ماهی»: تهیه غذاهای مغذی و متناسب با نیازهای رشدی ماهی در هر مرحله. «پرورش ماهی در قفس‌های دریایی»: مدیریت رشد ماهی‌ها در مدیریت و اجرای بسیار دشوار فرایند بر سلامت و شرایط زیستی». «بسته‌بندی و فرآوری»: برداشت ماهی، فرآوری، بسته‌بندی و آماده‌سازی برای ارائه به بازار. «بازاریابی و توزیع»: فروش محصول در بازارهای داخلی یا صادرات و «خدمات پشتیبانی»: شامل آموزش، مشاوره، بهداشت آبزبان و بیمه دسته بندی کرد.

اهداف ایجاد زنجیره ارزش پرورش ماهی در قفس

کاهش هزینه‌ها و افزایش بهره‌وری: از طریق هماهنگی بین حلقه‌های زنجیره و کاهش هدررفت منابع، بهبود کیفیت محصول: اطمینان از سلامت و تازگی ماهی برای بازارهای رقابتی، ایجاد اشتغال و توسعه اقتصادی: به‌ویژه در مناطق ساحلی و روستایی، افزایش صادرات: تولید محصول با کیفیت و مطابق با استانداردهای بین‌المللی، مدیریت پایدار منابع آبی: استفاده بهینه از ظرفیت‌های دریایی برای تولید و کاهش اثرات زیست‌محیطی: با مدیریت بهینه فرآیندها و کاهش ضایعات از اهدافی است که از رهگذر برنامه و پرورش ماهی در قفس دریایی دنبال می‌شود.

تولید تخم چشم زده، لارو و بچه ماهی تربلوانید عاری از بیماری با استفاده از سیستم تلفیقی مداربسته و افزایش بهره وری مزارع نیمه متراکم از ۲۰ به ۴۰ کیلوگرم بر مترمکعب، تولید خوراک ویژه جهت تامین نیاز حلقه‌های وابسته به زنجیره، طراحی و ساخت شناور پشتیبان قفس سازگار با شرایط دریای خزر، افزایش ظرفیت تولید واحد فرآوری آذربان جهت پوشش تولید ۱۵۰۰ تنی زنجیره ارزش قزل آلا و تولید محصول با ارزش افزوده از ضایعات آبزبان تولید شده در زنجیره ارزش از مهم‌ترین پروژه‌های فناورانه در زنجیره ارزش پرورش ماهی در قفس‌های دریایی در آب‌های شمالی کشور است و این برنامه با محوریت ماهی قزل آلا با ظرفیت ۱۵۰۰ تن در دستور کار دفتر برنامه ملی توسعه شهرک‌های گلخانه‌ای و شیلاتی معاونت علمی قرار گرفته است.

قفس در آب‌های شمالی کشور می‌توان به مواردی همچون مزارع کوچک مقیاس در خشکی و دریا، لید بدون در نظر گرفتن نیاز بازارهای هدف صادراتی، اجرایی نشدن مزارع الگویی پرورش ماهی در قفس، گسسته بودن زنجیره‌های تأمین نهاده ها، مدیریت و اجرای بسیار دشوار فرایند تولید در دریا با تجهیزات و ادوات موجود و بومی نشدن ساختارها و فرایندها با شرایط دریای خزر اشاره کرد.

مزیت‌های زنجیره ارزش برای شیلات

به دلیل مزیت‌های گسترده زنجیره ارزش، از جمله افزایش کارایی در استفاده از منابع، کاهش هزینه‌های تولید، ارتقای کیفیت محصول نهایی، و ایجاد رقابت‌پذیری در بازارهای داخلی و بین‌المللی، و همچنین با هدف توسعه فناوری و نوآوری در صنعت پرورش ماهی در قفس، ایجاد و ارتقای زنجیره ارزش پرورش ماهی در قفس‌های دریایی در دستور کار معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و دفتر برنامه ملی توسعه شهرک‌های گلخانه‌ای و شیلاتی این معاونت قرار گرفته است. این اقدام نه تنها باعث توسعه پایدار در این حوزه خواهد شد، بلکه به بهبود مدیریت منابع و افزایش بهره‌وری کمک شایانی می‌کند.

زنجیره ارزش پرورش ماهی قزل آلا در قفس‌های دریایی

زنجیره ارزش پرورش ماهی قزل‌آلا در قفس‌های دریایی شامل کلیه مراحل و فرآیندهایی است که از مرحله تهیه نهاده‌های اولیه تا رساندن محصول نهایی (ماهی قزل‌آلا) به بازار مصرف، به‌منظور افزایش بهره‌وری و کاهش هزینه‌ها صورت می‌گیرد. این زنجیره به ارتقای کیفیت محصول، بهبود مدیریت منابع و توسعه اقتصادی کمک می‌کند.

۸ حلقه زنجیره ارزش پرورش ماهی در قفس

مهم‌ترین حلقه‌های زنجیره ارزش پرورش ماهی در قفس‌های دریایی را می‌توان در ۸مقوله «تکثیر ماهی»: تولید تخم و بچه‌ماهی از طریق روش‌های کنترل‌شده و تخصصی. «نرسری (نگهداری اولیه بچه‌ماهی)»: پرورش اولیه بچه‌ماهی‌ها تا مرحله‌ای که به محیط‌های بزرگ‌تر و بازتر منتقل شوند. «پرورش ماهی در استخرهای میانی»:

شکل‌گیری خوشه‌های تولید است. کارشناسان و فعالان حوزه شیلات کشور می‌گویند: طرح پرورش ماهی در قفس پتانسیل بسیار بالایی برای افزایش اشتغالزایی پایدار و تولید در کشور ایجاد می‌کند. همچنین طبق برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته از سوی وزارت جهاد کشاورزی و سازمان شیلات کشور، دریافت تسهیلات مختلف به عنوان از ظرفیت‌های بخش تعاون می‌تواند در تمامی امورات از جمله صادرات و واردات، تولیدات، کارآفرینی و سایر حوزه‌های شیلات و پرورش ماهی در قفس مورد بهره‌برداری قرار بگیرد.

چالش‌های پیش رو کدام‌ها هستند؟

چالش‌های مهمی از جمله کمبود منابع آب شیرین، تأمین غذا و مشکلات محیط زیستی موضوعی است که تقریباً تمام کشورها و به تبع کشور ایران با آن مواجه هستند. از این رو، در مقابله با این چالش‌ها، رویکردهای جدیدی بکار گرفته می‌شود تا از یک طرف میزان و کیفیت تولیدات غذایی افزایش یافته و از طرف دیگر مدیریت مناسبی بر منابع آب و محیط‌زیست صورت گیرد. در این فضاء، ظرفیت دریاها که چیزی حدود ۷۵ درصد سطح کره زمین است یکی از ظرفیت‌های بالقوه برای تولید مواد غذایی محسوب می‌شود.

ایران یکی از مهمترین پهنه های آبی استراتژیک دریای خزر است. طول نوار ساحلی دریای خزر در ایران حدود ۸۹۰ کیلومتر بوده که از منظر آبی‌پروری پتانسیل بسیار بالایی دارد، اما با این حال تولید در این دریا با پیش‌بینی‌های صورت گرفته فاصله بسیاری داشته و با توجه به اهداف مد نظر و حمایت‌های صورت‌گرفته زنجیره ارزش واقعی پرورش در قفس‌های دریایی در این دریا شکل‌نگرفته است، از جمله دلایل عدم توسعه مناسب پرورش ماهی در

بازتاب

مشاور رئیس سازمان شیلات ایران به سراسرآمد می‌گوید:

ضرورت بهره گیری از فناوری های نوین در بازسازی زنجیره های تامین شیلات

مشاور رئیس سازمان شیلات ایران در امور توسعه ارزش افزوده و زنجیره تأمین محصولات آبی، گفت: بازسازی زنجیره‌های تأمین در بخش شیلات، نیازمند نگاهی فراتر از احیای زیرساخت‌های موجود است؛ نگاهی که الزامات نهادی، فناوری‌های نوین، سرمایه‌گذاری و نقش آفرینی بخش خصوصی را در یک چارچوب هماهنگ مورد توجه قرار دهد. رضا عباسپور نادری در گفت و گو با خبرنگار اقتصاد سراسرآمد به راهکارهای بازسازی هوشمند صنعت شیلات اشاره کرد و گفت: در اقتصاد رقابتی امروز، مزیت کشورها تنها بر پایه ظرفیت تولید سنجیده نمی‌شود، بلکه توانایی آنها در حفظ جریان عرضه، مدیریت ریسک، کاهش زمان بازیابی پس از بحران و تداوم حضور در بازارها نیز به یکی از شاخص‌های اصلی رقابت‌پذیری تبدیل شده است. مشاور رئیس سازمان شیلات ایران در امور توسعه ارزش افزوده و زنجیره تأمین محصولات آبی، افزود: از این رو، بازسازی زنجیره‌های تأمین در بخش شیلات باید به‌عنوان بخشی از راهبرد کلان توسعه اقتصادی کشور و یکی از ارکان حکمرانی تاب‌آور مورد توجه سیاست‌گذاران قرار گیرد.وی در ادامه خاطر نشان ساخت: تحقق این مهم مستلزم بررسی الزامات نهادی، نقش سرمایه‌گذاری، فناوری‌های نوین، مشارکت بخش خصوصی و سازوکارهای حکمرانی زنجیره تأمین در شکل دهی به شبکه‌ای تاب‌آور و آینده‌نگر است.عباسپور نادری، افزود: بنابراین بازسازی زنجیره‌های تأمین در بخش شیلات، نیازمند نگاهی فراتر از احیای زیرساخت‌های موجود است؛ نگاهی که الزامات نهادی، فناوری‌های نوین، سرمایه‌گذاری و نقش آفرینی بخش خصوصی را در یک چارچوب هماهنگ مورد توجه قرار دهد.

به گفته این مقام مسئول در سازمان شیلات ایران، اگر بپذیریم که مهم‌ترین سرمایه هر بخش اقتصادی، پایداری جریان تولید و عرضه است، آنگاه بازسازی پس از جنگ را باید فرصتی برای بازطراحی زنجیره‌های تأمین دانست؛ زنجیره‌هایی که در برابر شوک‌های اقتصادی، بحران‌های منطقه‌ای، محدودیت‌های تجاری و مخاطرات طبیعی، از توان سازگاری، تداوم فعالیت و بازیابی سریع برخوردار باشند.وی اذعان داشت: این رویکرد، تفاوتی بنیادین با بازسازی سستی دارد زیرا هدف آن صرفاً جبران خسارت‌ها نیست، بلکه ارتقای کیفیت حکمرانی اقتصادی و افزایش آمادگی کشور برای مواجهه با چالش‌های آینده است؛ در این چارچوب، نخستین گام تدوین نقشه جامع ریسک برای زنجیره تأمین بخش شیلات است. مشاور رئیس سازمان شیلات ایران در امور توسعه ارزش افزوده و زنجیره تأمین محصولات آبی، تأکید کرد: شناسایی نقاط آسیب‌پذیر، گلوگاه‌های لجستیکی، وابستگی‌های راهبردی و حلقه‌های حساس زنجیره، امکان تصمیم‌گیری دقیق‌تر و تخصیص هدفمند منابع را فراهم می‌سازد. وی با تأکید بر اینکه بدون چنین شناختی، حتی سرمایه‌گذاری‌های گسترده نیز ممکن است تنها بخشی از مشکلات را برطرف کند و ریشه‌های اصلی آسیب‌پذیری همچنان باقی بماند، اظهار داشت: گام دوم در راستای تحقق موارد مذکور، تنوع‌بخشی به مسیرهای تأمین و بازارهای هدف است. به گفته عباسپور نادری، انکا به تعداد محدودی از مسیرهای حمل‌ونقل، تأمین‌کنندگان یا بازارهای صادراتی، ریسک فعالیت اقتصادی را به‌طور قابل توجهی افزایش می‌دهد. توسعه همکاری‌های منطقه‌ای، گسترش مقاصد صادراتی، بهره‌گیری از ظرفیت بنادر مختلف و تقویت شبکه توزیع داخلی، می‌تواند انعطاف‌پذیری زنجیره تأمین را افزایش داده و آثار اختلالات احتمالی را به حداقل برساند.